

Älvkarleby kommun
Bygg & Miljö

Synpunkter på Samrådshandling ”Översiktsplan för Älvkarleby kommun”

Från Älvkarlebygruppen

(Med medgivande vid samrådsmöte att få komma in med synpunkter i januari.)

Älvkarlebygruppen vill först framföra ett stort tack till planförfattarna för ett omfattande arbete med väl beskriven bakgrund till förutsättningar för planering i Älvkarleby kommun.

I det fortsatta arbetet med översiktsplan önskar Älvkarlebygruppen att politiska målsättningar formuleras tydligare för att ta vara på planförutsättningarna avseende natur, kultur och fiske.

Natur

Älvkarlebygruppen efterfrågar en strategi för bildande av naturreservat som skydd av naturområden vid Älvkarlebyfallen som är en mycket strategisk plats för Älvkarleby kommuns identitet. Där möter norrlandsskogarna med stora tallar de södra landsdelarnas ek och lövskogsmarker vid Älvkarlebyfallen. Riksintresseområdena för det rörliga friluftslivet vid Dalälvens stränder bör skyddas med reservat på flera ställen i kommunen. Naturen bör ha skydd kring nya gångvägar vid Dalälven till exempel ny slinga runt nedre Stallfjärden vid Järnvägsparken över älven vid järnvägsbron och vidare till Gethararna, i båda fallen med anknypning till Upplandsleden. Ännu en gångslinga kan anordnas uppströms runt övre Stallfjärden vid Lanforsen. Ambitionsnivån som visas för Skutskär vad gäller visualisering av möjligheter till utveckling av naturen med gångvägar och parker bör finnas för alla orter inom kommunen i översiktsplanen.

Kultur

Älvkarlebygruppen efterfrågar en kommunal strategi för aktivt bevarande av byggnader, broar och så vidare som är värdefulla och karaktäristiska i kommunen. Kulturhistoriskt värdefull miljö är en faktor som i mycket hög grad påverkar attraktiviteten för en ort som boendemiljö. Det är mycket sorgligt att enskilda byggherrar inte kan få bättre rådgivning vid till exempel ombyggnad och omfärgning av hus. Många byggnader i Älvkarleby, till och med sådana med bevarandebestämmelser i plan, har förvanskats i onödan med smaklös färgsättning eller ombyggnad. Älvkarlebygruppen föreslår att kommunen tar fram en byggnadsordning för kommunen i samband med översiktsplanen.

Fiske

Älvkarlebygruppen anser det förvånande att översiktsplanen nämner mycket lite om laxfisket. Laxen och fisket är en av de mest identitetsskapande företeelser som finns inom kommunen. Översiktsplanen innehåller inte några strategier för hur laxen och fisket ska kunna finnas kvar i Dalälven. I PBL planeras även vattenområden. Laxens livsförutsättningar i vattnet och riksintresset för det rörliga friluftslivet där laxfisket ingår är en högst relevant fråga för översiktsplanen. Sportfisket i Älvkarleby har en stor utvecklingspotential. Laxfisket vid Älvkarlebyfallen kan utvecklas med en ”Fisknaturpark” i Kungsådran och ett ”Kronolaxfiske” på Laxön om vatten släpps i Mellanfallet på helger under sommaren. Kommunens målsättningar för både laxens livsförutsättningar och utveckling av fisket saknas i översiktsplanen. I begreppet lax och laxfiske innefattas även dess närmaste släkting havsöringen.

Turistnäring

Översiktsplanen saknar målsättning för hur kommunen avser att understödja besöksnäringen vid Älvkarlebyfallen och Rullsand med till exempel tillgänglighet till attraktiva utsiktspunkter. Den mest spektakulära och intressanta besöksplatsen i Älvkarleby är Älvparken vid Turisthotellet med utsikt över Älvkarlebyfallen som har varit gemensam egendom tillsammans med Brostugan ända sedan Carl XIII:s bro byggdes 1816. Denna egendom såldes nyligen och är nu privat egendom. Älvkarlebygruppen anser att denna plats snarast bör köpas tillbaka och skyddas som allmän mark. Älvkarlebygruppen efterfrågar målsättningar för den kommunala turistnäringens verksamhet till exempel strategisk lokalisering av informationsplatser, utformning och gestaltning på allmänna platser där besökare tas emot samt regionalt samarbete.

Planeringsmetod

Älvkarlebygruppen anser det förkastligt att planera en överdriven kvantitet av bostadsområden för en framtida utbyggnad utan att områdena diskuterats vid framtagandet med kommunmedborgarna i studiecirkel eller dylikt. Många av områdena är orealistiska att de skall kunna bebyggas. Det finns ingen redovisning av lösningar av övriga kommunala frågor som hör ihop med bostadsbyggnad. Hur många bostäder innehåller planen? Vad innebär detta för lösningen av VA-frågor och för behovet av skolor, äldreboende och annan kommunalservice? Hur finansieras gator och allmänna platser? Ridvägar vid ”hästgårdar”, gångvägar och parker finns inte redovisade. Det finns inga visioner för gestaltningen av ny bebyggelse. Hur ser markägo förhållandena ut? Vem är det som ska bygga? Vem har frågat efter dessa bostadsområden och verksamhetsområden? Älvkarlebygruppen föreslår att alla utpekade områden för bebyggelse tas bort och ersätts med en enkel prick som symbol för att området i närheten av symbolen kan vara möjliga att utveckla i framtiden för något ändamål som ännu inte är identifierat. Detta förfarande ger större flexibilitet för framtida användningar och avgränsningar. Man garderar på så vis också för ett antal felbedömningar om lämplighet som planen troligtvis innehåller i det nuvarande samrådsförslaget. Älvkarlebygruppen föreslår att diskussioner startas med de närmast berörda i orterna om de enskilda förslagen till ny bebyggelse i en serie av möten innan planen ändras inför utställning.

Vindkraft

Älvkarlebygruppen ser stora problem med de riksintresseområden för vindkraft som staten lagt ut i kommunen. Störningar för djurliv och rekreativvärden kan bli avsevärda. Bullerstörningar för boende kan påverka attraktiviteten för Älvkarleby som bostadsort. De statliga intressena för energiframställning med vindkraft liksom med vattenkraft kan förstöra befintliga värden på de orter som drabbas av etableringarna. När det gäller bidraget till förnyelsebar energi i Sverige anser Älvkarlebygruppen att Älvkarleby många gånger om uppfyllt sin del genom kraftverket vid Älvkarlebyfallen där både det vackra vattenfallen och laxens livsförutsättningar påtagligt har skadats. Vindkraft kommer att finnas etablerad i Älvkarleby med ett antal bra placerade aggregat vid pappersmassfabriken i Skutskär vilket torde räcka.

Medverkan

Om intresse finns från kommunens sida så medverkar Älvkarlebygruppen gärna i den vidare bearbetningen av översiktsplanen med att utveckla de synpunkter som presenterats här.

För Älvkarlebygruppen

Genom styrelsen

Ordf. Nils G. Steffner

20 januari 2009